

THUISWEVERS IN ZINGEM (1762)

Schier alle parochianen subsisteren by het weven

Luc Devriese

De linnenindustrie was in de 17de en 18de eeuw buitengewoon belangrijk voor een groot deel van de Vlaamse bevolking in de steden en nog meer zelfs op het platteland. Nadat in 1762 een vlascrisis uitgebroken was, werden door de lokale autoriteiten volop gegevens verzameld om de ernst van de situatie bij de hogere overheid aan te kaarten. Cijfermateriaal in dergelijke omstandigheden verzameld, is zeker niet altijd even betrouwbaar, maar sommige documenten brengen toch een getuigenis van eerste rang. Zo stelde pastoor Baeyens van Zingem in dat jaar uit *nieuwsgierigheydt* een onderzoekje in bij zijn parochianen (1). Het dorp telde toen bijna 1300 communicanten. Dat was iedereen boven de 12 jaar en bijna allen werden geacht te werken.

78

De *paster der Parochie van Syngem* schrijft dat er in dat jaar 241 *getauwen van lynne laekens* opgesteld stonden in de huizen en huisjes van zijn dorp. Daarvan had hij gemaakt *eene calculatie wat ieder getauw jaerlycks weefde, ende ondervonden by examen van het werckvolk datter ver(ch)eyde waeren die sjaers weefden van ses tot twaelf stucken lynwaet an de lenghde van omtrent seventig ellen*. De Zingemse lijnwaden waren meest fijn *ende schier geen minder als sesthien stuyvers* (32 groot) *d' el, zelfs tot twee guldens* (80 groot) *d' el*. Hieruit concludeert Baeyens dat *in syne parochie ider getauwe sjaers maeckt d'een door d'ander* (gemiddeld) *acht stucken lynwaet tegen thien ponden grooten courant gelt ider, soo datter ten minsten volgens syne calculatie in syne parochie gemaectt worden 1928 stucken*. De opbrengst berekende hij op 19.280 pond groot Vlaams of 115.680 gulden courant geld. Berekend per el komt dit op 34 groot (17 stuivers) per el (2). Dit ligt aan de hoge kant. De twee guldens of 80 groot van Pastoor Baeyens waren overigens beslist overdreven of zeer uitzonderlijk. Het grootste deel van de Vlaamse productie bestemd voor uitvoer was trouwens grof en van lage kwaliteit.

In het arrondissement Oudenaarde stond er in die periode volgens inboedelbeschrijvingen in net iets minder dan de helft van de huizen een weefgetouw opgesteld en in bijna twee derden draaiden er spinnewielen (3). Pastoor Baeyens concludeerde niet onterecht dat, hoewel het dorp flink wat goede landbouwgrond had, ... *schier alle syne parochianen subsisteren by het weven*.

De plattelandsweverij bracht een zekere welstand op het Vlaamse platteland, maar de grootste winsten werden behaald in de steden, vooral in Gent, waar enkele tientallen kooplui hun weliswaar risicovolle, maar lucratieve internationale handel opzetten (4).

Noten

- 1 Stadsarchief Gent, reeks 154bis nr. 22.
- 2 Totale opbrengst van 19.280 pond voor 1928 stukken van 70 el geeft inderdaad 10 pond (2400 groot) per stuk, wat uitkomt op iets meer dan 34 groot per el.
- 3 Vandenbroeke, C. (1985 en 2004), De proto-industriële en de industriële ontwikkeling van België in het kader van de internationale historiografie. Oorspronkelijk in: *Belgisch Tijdschrift voor filologie en geschiedenis*, jg. 63. Herdruk in: *Bevolking, voeding en levensstandaard in het verleden. Verzamelde studies van prof. Dr. C. Vandenbroeke*, p. 153.
- 4 Devriese, L. (2006), Textiel in de Gentse Waterwijk (1688 – 1769). In: *Tijdschrift voor Industriële Cultuur, Gent*, deel 94, pp. 1-80.

Lezers aan het woord

Danny Mattens schrijft: heb met veel plezier jullie artikel over het Leopoldgelezen in VM&D. Op de laatste bladzijde laten jullie uitschijnen dat Ciné Paris aan de Dampoort vervangen is door een eroscenter. Dit klopt echter niet. Het eroscenter ligt op de Dendermondsesteenweg dicht bij het Antwerpenplein. Ciné Paris lag daar schuin tegenover aan de andere kant van de Dendermondsesteenweg, meer naar de Dampoort toe. Ik zeg wel lag want een tijd geleden heb ik gemerkt dat deze cinema verdwenen is. Met andere woorden, beide hebben gelijktijdig bestaan en hun klandizie getrokken. Ciné Paris had op het einde ook een gay-afdeling. In de ABC cinema in de Brabantdam werden overigens ook live-optredens verzorgd door zogenaamde karakterdanseressen.

In de Morgen van 21 maart 2015 lezen we: *Laatste Peepshow van Vlaanderen sluit de deuren en houdt uitverkoop*. Het betrof Erocitv aan de Kuiperskaai dat niet enkel voorstellingen op het dansplatformpje aanbood. We lezen verder: 'Erocitv is een monument in Gent. Het ligt dicht bij de danscafés in de Overpoort zodat studenten met genoeg alcohol in de benen over de drempel durven. Om de hoek begint het Glazen Straatje van de prostituees. Met 32 DVD recorders werden de klanten hier gelijktijdig bediend. Duizenden DVD's, vitrines vol vibrators: ooit was dit een goudmijn. Maar de vaste klanten zijn thuis achter de computers gaan zitten. Koffiebars rukken op.'